

మాయింట్లో పిల్లీ

(“మారుతి” - సాహితీసమితి)

పిల్లలకి యితర జంతులకి తెలివి తేటలు లేవనీ, ప్రపంచంలో వున్న తెలివి తేటలన్నీ మనిషీలోనే మూర్తిభవించినవనీ, చెప్పేవాళ్లకి నాకూ స్నేహంలేదు. అలాగని చెప్పి అన్ని జంతువులతోటీ నేను నేస్తంకట్టను. ఆమాట కొస్తే కుక్కకి నాకూ పరమశత్రుత్వము. కారణము—కుక్కకూ ఇంగ్లీషువాడికి పరమస్నేహం కాబట్టి.

పిల్లిమీద నాకు ఒకమోస్తరు కోపం. అయినప్పటికీ దానిమీద అభిమానం లేకపోలేదు. ఏమంటారా మా మేనత్త—ఆవిడకు నేనంటే చాలా మమకారం. నేను వాల్లింటి కెప్పుడు వెళ్లినా చాలా ఆదరించి, వచ్చావా నాయనా అని, నాకు జంటికలుచేసి పెట్టుతుంది కాబట్టి—ఒకపిల్లిని పెంచుతుంది. ఆన్నట్టు చెప్పడం మంచిపోయాను; మా మేనత్త విశంతువు. విశంతువులకి పిల్లలకి ఒకమోస్తరు సంబంధం వుండవలసిందే; ఈ జన్మంలో కాకపోయినా పూర్వజన్మంలో నైనాను. లేకపోతే, వారిద్దరికీ యింతటి మక్కువ ఎందు చేతనో నాకు బోధపడడంలేదు. నా ఆదృష్టమేమో కాని—దురదృష్టం ఆనంజి. మీయిష్టం—నేను ఎందరోవితంతువులను చూచాను, ప్రతీ విశంతువూ ఒకపిల్లిని—తెల్లపిల్లి, గండుపిల్లి,

నల్లపిల్లి, పొడలపిల్లి, పిల్లికళ్లపిల్లి, ఇంగ్లీషు వడుచుల్లాగ నీలికళ్లపిల్లి—ఏదో ఒక పిల్లిని పెంచడమే చూచాను. వెనకటికి ఎవరో ఒక యిల్లాలు వుండేదిట, మా మేనత్త చెప్పేది. ఆవిడకు పెంచుతూన్నపిల్లంటే ప్రాణం. వారాని కొకమాటు దానికి నూనెరాసి కుంకుడుకాయ పులుసుతో రుద్ది తల నీళ్లుపోసేదిట! చెవ్రలో నూనెకూడా పోసేదిట! మధ్యాహ్నం వంట చేసుకొని, తా నింత తిని పిల్లి కింతపెట్టి, వీధి అరుగుమీద కూచుని, చేటలో పెనరడప్పు ఎండలో బెట్టి, పిల్లిని ఒళ్లో కూచోబెట్టుకొని, కాకుల్ని కొట్టుతూ, గులివి తెడ్లుతో గులివి తీసేదిట! ఎంత మాకారమో! అయితే స్వేచ్ఛకోరి, యిష్టానుసారం తిరిగి, మనుష్యులను లక్ష్యపెట్టని, పిల్లి యిన్ని విధాలుగా యిబ్బంది పెట్టుతూఉంటే ఎలాగ వూరుకుందో అనుకుంటాను. కాని యీపిల్లి సామాన్యపు పిల్లి కాకపోవచ్చును. పూర్వజన్మంలో, బహుశా యీ విశంతువుకు దగ్గరబంధువని మాత్రము నానిశ్చితాభిప్రాయం. ఎలకలని పట్టి చంపడానికని పిల్లిని పెంచుతారుగాని, వాస్తవానికి పిల్లి ఎలకలని పట్టదని నా నమ్మకం. తినడానికి తగినంత వన్నట్లయితే, ఏపిల్లి ఏ ఎలకజోలికి వెళ్లదని నేను నమ్ముతాను. యదార్థానికి పిల్లు

లున్నచోటే ఎలకలు ఎక్కువగా వుంటాయి. కడుపునిండిన పిల్లిదగ్గర ఎలకలు తైతక్కలాడతాయి.

ఈసంగతి ఒక దేశపు గవర్నమెంటువారు బాగా గ్రహించినట్లు తోస్తుంది. ఆ మధ్య ఖర్బు తగ్గించడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తూ తక్కువ ఉద్యోగస్తుల జీతాలూ స్కూలు మేస్తర్ల జీతాలూ తగ్గించారు. ఆకీతిగానే పిల్లల కిచ్చీభత్యంకూడా తగ్గించినట్లు తెలియ వస్తోంది. ఏదో వూళ్లో ఏదో ఆఫీసులో ఎలకలు విస్తారముగా వున్నాయిట. ఆ ఎలకల బాధ పడలేక, ఆఫీసులో ఒకపిల్లికి ఉద్యోగం యిచ్చారట! ఆపిల్లి యథావిధిగా తన విహితధర్మము నిర్వహిస్తూ, దొరతనము వారు వేతనరూపకముగా యిచ్చే భృత్యము ననుభవిస్తూ, లోకముతో సంతృప్తి జెంది వుండేదట. ఆ మధ్య జీతములు తగ్గిస్తూ పిల్లి భృత్యమును ఆ దొరతనము తీసివేసినారు. తీసివేస్తూ అన్నారు, “ఎలకలను తిసి పిల్లికి వేరే ఆహారంకోసం భృత్య మెందుకు? భృత్యంకో ఆహారము కొనివేస్తే అది మళ్ళీ ఎలకలను ముట్టదు కాబట్టి, ఎలకలను ముట్టనిపిల్లి ఆఫీసు కెందుకు?” అని. ఆమాట నిజము. ఇందులో ఇంకో విశేషం వుంది. జీతములు తగ్గుటచే, బాధపడుచున్న వాళ్లము, స్కూలు మేస్తర్లము, మేమొక్కరమే అని వాళ్లు విలపిస్తూంటే, వాళ్లకు సహవాసంగా పిల్లికూడా దొరికింది. ఈ మార్జాలసహవాసమును స్కూలుమేస్తర్లకు కల్పించినందుకు, ఆ తెగవారందరూ ఆ గవర్నమెంటు బుద్ధివైభవమునకు

సంతోషిస్తూ, వారియెడల కృతజ్ఞత కలిగి వుంటారని నేను దృఢముగా నమ్ముచున్నాను. ఇట్లా వున్నట్లయితే వారికి కుక్క మున్నగు యితరజంతువుల సహవాసముకూడ అచిరకాలములోనే సమకూరగలదని నమ్ముచున్నాను. మామేసత్తమీద నాకు మక్కువ. ఆకారణంచేత ఆవిడిపిల్లిమీద నాకు అభిమానం. ఎంత అభిమానం వున్నా రాత్రి భోంచేసి, పరుపు వేసుకొని కండుకొని, మంచి నవల చదువుకుంటూన్నప్పుడు, సద్దలేకండా వచ్చి భ్రష్టుపిల్లి—వెధవపిల్లి—పక్కను పడుకొని, గుర్తుమంటూంటే, ఎవళ్లకి ఒళ్లుమండుకుపోదు— వికంతువులకు తప్ప. ఆసంగతి అలా వుండగా శుబ్బరంగా అరటిఆకు వేసుకొని, యిష్టమైన పదార్థాలు ఆవ్యాచుంగా తిసి సమయాన్ని, ఎదురుగుండా కూచుని ఈపిల్లి రెప్పవెయ్యకుండా చూస్తూ, నీవు తిసి అన్నంముద్దలు లెక్కపెట్టుతూంటే, ఒళ్లు మండుకుపోతుందా పోదా? ఏమంటారా,—మనం హిందువులము కాబట్టి, దృష్టిదోషం అంటే నమ్మకం యింకా పోలేదు. పచ్చకళ్లతో యీ పిల్లి యీ విధంగా చూస్తూంటే, దృష్టిదోషం తగలదని ఎలాగ అనుకోగలము? అన్నం అరగక అక్షర్ల రోగము రాదని ఎలాగ అనుకోగలము? ఆ సమయంలో, పక్కనున్న నీళ్ల చెంబు తీసుకొని మొహంబద్దలగొట్టవలె నని బుద్ధి పుట్టక బోదు. నీళ్ల చెంబు బంట జ్ఞాపకం వచ్చింది. పిల్లి అంటే నాకు కోపానికి ఒక కారణం వుంది. తల్లితండ్రుల గుణాలు కొన్ని గాకపోయినా కొన్నేనా పిల్లలకు వస్తాయని చెప్పుతారు.

పిల్లినీ చూచి అనస్యించుకోవడం అనేగుణం నాకు మా అమ్మనుంచి వచ్చింది. మా అమ్మ చాలా ఆచారమంతురాలు. కడిగిందే కడుగుతూ, తోమిందే తోముతూ, స్నానాల మీద స్నానాలుచేస్తూ మాకు సాధారణంగా మూడోర్పూమునగాని భోజనం పెట్టేది కాదు. ఆవిడకూ పిల్లికీ బద్ధవైరు. ఆవిడున్నచోట పిల్లి వ్రండుదు. పిల్లి వ్రన్నచోట ఆవిడ-పిల్లని వ్రండునియ్యదు. ఎంచేతనంటే?

పిల్లికి ఆచారం తెలియదు. ఎప్పుడైనా స్నానం చేస్తుండా లేదో మనకు తెలియదు. మన: ఎరిగినంతమ్మటుకు చూస్తూన్నంతమ్మటుకు దానికి స్నానం లేదు. తరువాత అది అన్నం తిని మూతి కడుక్కోదు. మా అమ్మకు దాని మీద కోపానికి యిదే ప్రధానకారణం. విస్తళ్లలో మిగిలిన అన్నం మెతుకులు చెండు తిని యీ పిల్లి యింట్లో వ్రన్న వస్తువులన్నీ ముట్టుకుంటుంది. మా అమ్మగాని దానిని ఆ సందర్భంలో చూచినట్లయితే, దాని నుద్దేశించి ఒక చిన్నవ్రజన్యాసం చేసేది, -“ఎక్కడ దాచిందిందమ్మా యీ వెధవపిల్లి? నూరుకళ్లతో చూస్తూన్నా, ఎక్కడా వ్రండుమార్గం అగువడదు. ఎక్కడకని, నేను చూడగలను? పోనీ, దాన్ని పట్టుకొని సంబీలో పెట్టి ఎక్కడైనా వదిలిపెట్టారమ్మంటే చెవిని బెట్టరు. (యిది మొగాల్లను ఉద్దేశించి). ఇది పూర్వజన్మంలో, నాకు సవతికాబోలు. లేకపోతే యిలా వేపుకు తింటుందా? ఎంతమ్మటుకని చూస్తూ వూరుకోను? మెతుకులన్నీ పొట్టవిచ్చీలాగ తిని ఆ అంటమూతితో యింట్లో కూరలభుట్ట ముట్టు

కుంది. దాన్నంతా యిప్పుడు కడుక్కుచావాలి. ఆ అంటమూతితో ఊరగాయల కుండ ముట్టుకుంటే ఇంకేమేనా వ్రందా?” ఇత్యాదిగా గబగబ ఒక ఉపన్యాసం యిచ్చి చెబెడు నీళ్లు తరుముకు వెళ్లి దాని నెత్తిమీద పోనీ దావిడ-చచ్చి స్వర్గాన్నుంది. అంట మూతిపిల్లికి, ఆ చెబెడు నీళ్లుతోనూ శుద్ధి అయ్యేది. ఒక్కొక్క గండుపిల్లి తప్పించుకు పోయాది కూడాను. ఆ సందర్భంలో మా అమ్మకు కోపమూ దుఃఖమూ ఇంతా అంతా కాదు. ఎంచేతనంటే-ఈ వెధవపిల్లి ఊరూ రూ ఇల్లిల్లా తిరిగి, అందరి ఎంగిళ్లు కలిపివేసి, అంగిలిలీ మాయింటికి మళ్లీ ఊసుకు వస్తుందని మా అమ్మ అప్పుడప్పుడు పిల్లని పట్టుకోడానికి ప్రయత్నించేదికూడాను. ఖర్మచాలక ఏదేనా ఒక పిల్లి దొరకనట్లయితే దాన్ని బిందెలో వేసి, బిందెనిడా బట్టలు వేసి, నీళ్లకు వెళ్లేటప్పుడు కాలవకు ఊసుకు వెళ్లింది. అక్కడ ఆ పిల్లని వదిలిపెట్టి, రెండుదాన్ని తిట్టి, బట్టలు వ్రతుక్కొని, స్నానంచేసి, మడిసీళ్ల బిందెతో యింటికి వచ్చింది. ఇంట్లోకి వచ్చి, నీళ్ల బిందె దింపి “విరగడైందమ్మా వెధవపిల్లి” అనేది. అసీ అనడంతోనే మ్యావని ఆపిలే గదులో వెట్టి మీదనుంచి దిగి ప్రత్యక్ష మయ్యేది.

ఏలాగైతేనేను నాకు పిల్లిమీద కోపానికి మా అమ్మే కారణం. ఇంక మా పిల్లి నంగతి. మా అమ్మ బతికివ్రన్నాన్నాళ్లు మా యింట్లో పిల్లి కాలుపెట్టలేదు. దగ్గరిలాని ఒక పిల్లి-పాపము చూలాలి-మా యింటికివచ్చి యిల్లంతా శోదా చూచి వెళ్లింది. కొన్నాళ్లు

పోయాక, ఒక తెల్లపిల్లిపిల్లని మాయింటి దగ్గర వప్పగించింది. దాన్ని పూర్వపు అలవాటును బట్టి తరిమివెయ్యడానికి ప్రయత్నం చేశాము. ఎంతచేసినా, మాయిల్లు మాత్రం అది వదిలీదికాదు. ఇల్లంతా కర్త్రీసుకు తరిమి, ఇంట్లోంచి వెళ్లిపోయిందని అనుకుంటూంటే, ఏబుట్టలోంచో, ఏపొయ్యి వెడలోంచో, ఏ అలమారు లోంచో మ్యాయ అనేది. దాన్ని తరిమిమార్గం దొరక్క, పోసేమా అమ్మ లేదుగదా పిల్లి నుంటే ఏమి పోయిందని పూరుకున్నాం. ఊరుకోవడానికి యింకోకారణంకూడా వుంది. మా చంటమ్మయికి, యిప్పిల్లిపిల్లకీ, ఒకవిధమైన సేహు కుదిరింది. మా అమ్మాయిదగ్గరకు వెళ్లి తోక లాగినా, చెవులు పీసినా, ఊరుకునీది ఈపిల్లి. మేమెవరమేనా దగ్గరకు వెళ్లితే మాత్రం పారిపోయింది. కొత్తలో మా అమ్మాయి, పిల్లిని ఎంతగా చూచీది కాని దగ్గరకు వెళ్లేది కాదు. రానురాను దానిదగ్గరగా వెళ్లి దానితో ఆడుకొనీది ఒక ఆటబొమ్మతో ఆడుకొన్నట్టు. అంటే జ్ఞాపకంవచ్చింది. ఒకనాడు ఒక ఇల్లాలు చంటిపిల్లను చంక బెట్టుకొని, చుట్టపు చూపుకు వచ్చింది మాయింటికి. చంటిపిల్లను నడవలో వదలి, ఆవిడ మా అమ్మయితల్లితో గుమ్మంముందర కూచుని కబుర్లు చెప్పతోంది. మా అమ్మాయి చంటిపిల్లను చూచి దగ్గరగా వెళ్లింది.

ఇద్దరూ కొంచెం ఎడంగా కూచుని ఒకరి నొకరు పరకాయించి కొంతసేపు చూచుకున్నారు. ఒకరి నొకరు కొంతసేపైనతరువాత

తాకినారు. తరువాత ఒకరినొకరు లాగిచూచుకున్నారు. చివరకు ఒకరినొకరు ఒకబొమ్మగా నిశ్చయంచేసుకున్నారు. చేసుకుని ఒకరిజుట్టు ఒకళ్లు పట్టుకుని లాగుకోవడం ప్రారంభించారు.

“ఊఁ”
 “ఊఁ”
 “ఊఁ ఊఁ”
 “ఊఁ ఊఁ”

తరువాత రోదనాలధ్వని విని ఇద్దరు పిల్లలనీ, తల్లులు విడిపించారు. ఆచంటిపిల్ల లాగ యిప్పిల్లిపిల్ల, మాలమ్మాయితో కలియబడి దెబ్బలాడలేదు, అందుచేత ఆపిల్లిపిల్ల దగ్గర మాలమ్మాయికి చనువు.

ఈ పిల్లిపిల్లను యింట్లో నుంచడానికి ఇంకోకారణంకూడా కద్దు. మా అబ్బాయికి కూడా ఈపిల్లిపిల్లంటే ఏంతో సరదా పిల్లిపిల్లకు మాత్రం మావాడంటే ఆతిథ్యం. పిల్లిపిల్ల నెమ్మదిగా ఒకమూల కూచుని, హాయిగా కళ్లుమూసుకొని, ప్రపంచాన్ని మరిచిపోతూన్న సమయంలో, మావాడు నెమ్మదిగా దానివెనకాలే వెళ్లి తోక లాగుతాడు. అది ఏమి జరిగిందో గ్రహించలేకది కుక్కతోచకుండా పరుగెత్తుతుంది. మావాడు గంతు వేసినవ్వతాడు. ఒక్కక్కప్పుడు పిల్లిపిల్లని కర్త్రపుచ్చుకొని యిల్లంతా తరుముతాడు కూడాను. మావాడికి పిల్లిమీద ఎంత అభిమానం అంటే.

ఒకనాడు “ఒరే అబ్బాయి, వంటిట్లో ఎవరూలేరు. పిల్లివచ్చి ఏమేనా ముట్టుకో గలదు చూస్తూంను” అన్నాను.

కొంతసేపు వంటంట్లో కూచోనిఉండి తరవాత మావాడు వచ్చి “నాన్నా, నాన్నా, పెద్దపిల్లా చిన్నపిల్లా” అన్నాడు. చిన్నపిల్లి అంటే వాడి కంఠపేమ.

ఒకనాడు మావాడు పిల్లిపిల్లతో ఆడుకుంటున్నాడు. మేము చూసే చూడకుండా ఊరుకున్నాము. కొంతసేపటికి మావాడు మాద్గిరకు వచ్చి నవ్వుడం మొదలు పెట్టెడు. మాకు అర్థమయిందికాదు. “ఎందుకురా నవ్వుతా” వంటే మాట్లాడెడు. అప్పుడు అక్కడ వారెవరో “పిల్లేదిరా” అన్నారు. మావాడు గట్టిగా నవ్వి “నూతులోపడవేశాను” అన్నాడు. ఎక్కడ పిల్లిబ్రమ్మత్య వస్తుందో అని దాన్ని కష్టపడి వెయికి తీశాము. తీసినందుకు విశ్వాసమేనా చూపకుండా, అది పారిపోయింది. మావాడు చేసినవని చెడ్డవని అనియిది చదివేవాళ్లందరూ అనుకుంటున్నారని నాకు అనుమానంగా వుంది. మావాడి మనస్సులోవున్నవూహలే వాళ్లందరకూ వుంటే, మావాడికి వున్న ఉత్సాహము, జతుప్రమీద ప్రేమా, చదువు సంద్యలు మాని పిల్లిపిల్లలతో టీ కుక్కపిల్లలతోటి ఆడుకుందామనే ఆసక్తి వాళ్లందరకూ ఉన్నట్లయితే, మావాడికివలెనే వారందరూకూడా ప్రత్యేకంగా ఒకపిల్లిపిల్లను సంపాదించి నూతులోపడవేస్తారనేనానమ్మకం. అట్లా పడవెయ్యకపోయినట్లయితే, అధమపక్షం ఆలాగ పడవెయ్యడానికి యిచ్చయేనా లేకున్నట్లయితే వారియెడ నాకు గల సదభిప్రాయము మార్చుకోవలసి నస్తుం దని వినయచూపుకంగా మనవిచేస్తున్నాను.

ఎన్నికారణాలువున్నా ఈపిల్లి యింట్లో వుండడం నాకు మట్టుకు చాలా అయ్యిందగా వుంది. ఏమంటే, తెల్లవారగానే కళ్లు మలుపుకొని, శ్రీరాములుని తలుచుకొని, కళ్లు తెరిచేటప్పటికి—ఎదురుగా సిద్ధం యిప్పిల్లి. వదైనా తొందరపనిమీద వెళ్లవలె నని గడప దాటి గుమ్మాలు దిగుతూవుంటే— ఎదురుగా సిద్ధం యిపాడుపిల్లి. నేనిలాగంటే యిడుతూ మూఢవిశ్వాసం అంటారు దొరలు. ఆనూటకు వస్తే దొరలకిమాత్రం లేవా మూఢవిశ్వాసాలు? “దీనిమెహం ఈడ్చు, తెల్లారకుండా వచ్చి నా మొహంఎడట పడింది, ఈపాడుపిల్లి” అని మనం అఘోరిస్తే, వాళ్లు అంటే ఇంగ్లీషు దొరలు—తెల్లారీటప్పటికి నల్లపిల్లిగానే కళ్లముందర పడ్డట్లయితే ఆవేళ ఏదోచక్కవ రిత్వం వచ్చినట్లు సంతోషిస్తారు.

ఇదిమాత్రం మూఢవిశ్వాసం కాదూ? వట్టిగడ్డిబుండి ఎదురుపడ్డట్లయితే తక్షణం కళ్లు మూసుకొని, ఒకకోరిక కోరుకొని, బుడిపోయేదాకా కళ్లు తెరవకుండా వున్నట్లయితే ఆకోరిక తప్పకుండా సిద్ధిస్తుం దని వాళ్ల నమ్మకం—బండిమాత్రం కళ్లు మూసుకున్నప్పుడు మీదనుంది పోకుండా వుంటే సరి.

గుండుసూది దొరికితే లాభం ఆరోజున. కత్తిర విడదీసివున్నది చూస్తే ఆరోజున కలహం. ఎవరేనా తుమ్మినప్పుడు మనము ‘చిరంజీవ’ అన్నట్లే, వాళ్లు “భగవంతుడు నిన్ను రక్షించుగాక,” అంటారు. సోమవారం తుమ్మితే అపాయం. మంగళవారం తుమ్మితే కొత్తవాళ్లువుపిస్తారు. బుధవారం ప్రత్యరం

వస్తుంది. గురువారం మంచిది. శుక్రవారపు
 తుమ్ము దుఃఖావహము. శనివారపుతుమ్ము
 వలన మరునాడు ప్రేయసి లభ్యమవుతుంది.
 లేవకముందు ఆదివారం తుమ్మినట్లయితే
 భోజనానికి ముందే సీమనోహారిణి దర్శనమిచ్చు
 తుంది. ఇవి వాళ్లకొన్ని నమ్మకాలు. వాళ్లమా
 టెండుకు మనకు? ఇంక మనపిల్లినంగతి.

చిన్నతనంలో మాకమ్మ జోలలుపాడే
 టప్పుడు నాకు పిల్లిమీద గొప్ప అభిప్రాయం
 వుండేది. ఆ అభిప్రాయానికి కారణము పిల్లి
 యొక్క గొప్పతనమో పాట గొప్పతనమో
 నేను నిర్ణయించలేకపోతున్నాను. ఆపాటలు
 యొక్కడారాస్తాను. మీరు నిర్ణయించగల
 రేమో చూచుకోండి.

౧. ఉళళ.....హోయీ

హోయీవారమ్మాయి నీళ్ల కెళ్లింది,
 పాలైన యివ్వవా ఓ కుక్కపిల్ల?
 ఉళళ.....పిల్లీ
 పిల్లమ్మ వెళ్లింది పల్లెలు దాటి,
 అబ్బాయి వెళ్లేడు రచ్చలు దాటి.

౨. ఉళళ.....పిల్లీ

పిల్లిరావే తల్లిపిల్లల మర్రి,
 మర్రికిందా వాడు తొర్రి నాగన్న!
 తొర్రినాగన్నకూ తోడెవ్వరమ్మా?
 గుర్రాలు కాసేటి గురవడే తోడు.

౩. పిల్లి వాంటికి చల్ల కెడితేను,

అల్లవారీకుక్క భొంయి మన్నాది;
 నా కాళ్ల గజ్జెలు ఘుల్లు మన్నాయి;
 నాచంకలో బిడ్డ కేరు మన్నాడు.

౪. హోయి హోయీ హోయి ఆడదలుకాయి
 చిన్నవాళ్లను కాయి శ్రీ వెంకటేశా
 పిల్లమ్మ కన్నులు బీర పువ్వుల్లా,
 అబ్బాయి కన్నులు కలవకేకుల్లా;
 చిన్నారి పొన్నారి చిరుతవే నీర,
 చిగురుమావిడికింద చిన్నకోవలవు: హా.

నిర్ణయించలేకపోయినా యీ గొప్ప
 తనం పాటదీ కాదు. పిల్లిదీకాదు- మాఅమ్మ
 దని నాదృఢాభిప్రాయం.

పిల్లిమీద అభిమానం వున్నా, లేక
 పోయినా, మాయింట్లోపిల్లికి మాత్రం నేను
 అన్నం తినేటప్పుడు ఒక్కమెతుకైనా విడప
 లేదు. మాకుర్రాడుమాత్రం కొంచెం అన్నం
 పెట్టేవాడు. నేను చూచి వూరుకునేవాణ్ణి.
 ఒకనాడు ఎంచేతనో కోపం వచ్చి, ఒకమెతు
 కేనా యింట్లో దొరకనిచ్చేను కాను. ఏలా
 గైనా రెండుమెతుకులు పొట్టలో వేసుకోవాలని
 పిల్లి ప్రయత్నించిందిగాని లాభంలేకపోయింది.
 అది వెళ్లిపోయి కొంతసేపటికి వాళ్లమ్మను
 తీసుకువచ్చింది. వాళ్లమ్మతో పిల్లి అన్నం
 పెట్టడంలేదని ఫిర్యాదుచేసింది కాబోలు. అది
 సంగతినందర్బాలు కనుక్కుందా మని వచ్చి
 వుంటుంది. వాళ్లమ్మతో ఫిర్యాదు చెయ్యడం
 యిది మొదటిఫిర్యాదం కాదు. వాళ్లమ్మ
 మాం యింట్లో దాన్ని ప్రవేశపెట్టిన కొత్త
 ప్రియాన్ని పిల్లిపిల్ల మా వదుపుచుట్టలమీద
 పడుకునీది. వాళ్లమ్మ నూ యిట్లు అంతా
 కోదాచూచి. యొక్కడ పడుకుంటూవుండు,
 యిప్పుడిప్పుడు యీయీ వస్తువులు తింటూ
 వుండు, అని సీతీబోధలు చేసి వెళ్లిపోయింది.

ఆ రీతిగా అది పండుకుంటూవుండేది. ఒక నాడు నేను పరుపు తీసుకోవలసివచ్చి పరుపు చుట్టమీద చెయ్యి వేతును గదా వెచ్చగా మెత్తగా ఏమిటో తగిలింది. ఇదేమిటి చెప్పా అని, దీపం తీసుకువచ్చి చూసేసరికి యీవెధవ పిల్లి ముడిచిపెట్టుకు పండుకుంది. చాలాకోపం వచ్చింది నాకు. కర్ర చేత్తోపుచ్చుకు తరమ డం మొదలుపెట్టేను. హఠాఠ్ నవానకురుస్తోంది

బయట. ఎలాగైతే నేమి యింట్లోంచి వాన లోకి కొట్టేశాను. మరునాడు తగవుతీర్చడా నికి వాళ్లమ్మ వచ్చింది పిల్లను వెంటబెట్టుకుని రెండుపిల్లలూ యిల్లంతా చూచుకున్నాయి. వాళ్లమ్మ వెళ్లిపోయింది.

ఇంకోమారు ఏమి జరిగిందంటే.—

సాయంకాలం అవడంతోనే పాలవాడు చిన్న చెంబుతో పాలిచ్చి వెళ్లిపోయాడు. ఆ

చెంబుతోనే పాలుకాచి అవి భోజనానంతరం తాగి మేమూతా విశ్రమిస్తున్నాము. ఇంత ట్లోకే ఏమూలనుచో పిల్లిపిల్ల వచ్చి చెంబును సమీపించింది. అంచులు, ప్రక్కలూ జాగ్ర త్తగా నాకింది. ఒకకాలు చెంబుమీద పెట్టి లోపలచూచి నెమ్మదిగా తలదూర్చి, లోపల కూడా నాకడం ప్రారంభించింది. పూర్తిగా నాకేసిన తరవాత తలతీసుకోవడానికి తల

యెత్తింది. తలతోకూడా చెంబు లేచింది. చెంబు నేలను కొట్టింది. మళ్లీ తలయెత్తింది. చెంబు మళ్లీ లేచింది. పిల్లికి గాభరాపుట్టింది. రంయి రంయి మని చెంబు నేలను కొట్టుతూ యిల్లంతా పరుగెత్తడం ప్రారంభించింది పిల్లి. మా అమ్మాయి కేరుమని ఏడవడం ప్రారంభించింది. మా అల్పాయి, తల్లీ మంచంమీద కెక్కి నిలబడ్డారు. వుమ్మరాపులవంటి మొగా

శ్లము మేమిద్దరం దానివెనక పరుగు దొరకిం చుకున్నాం. మాకు దొరికితేనా అది. అది ముందూ మేం వెనకాను. “తలుపులేనా తీసే య్యండి బయటికి పోతుండేమో” అంది, నా భార్య. “చెంబుమాటేమిటి?” అన్నాను నేను. “పిల్లి బ్రహ్మహత్య వస్తుండేమో!” అంది నా భార్య. టక్కు టక్కున నేలమీద చెంబు కొట్టుతూ ముందరకు వెనక్కు, పక్కలకి, ఎగరడం, దూకడం, గెంతడం — ఇల్లంతా అల్లకల్లోలం వైంది. పట్టుకుని తీసేద్దామంటే మాకుదొరకడంలేదు. ఏమిసాధనం? “అయ్యో అయ్యో! లాంతరు దీపం పడగొట్టింది. చెంబు దాన్నేసికొడుకోండి. చూస్తూ వూరుకుంటారేం?” వూరుకోక ఏమిటిచేసేది?

వెనకటికి ఒకయిల్లాలు యింట్లోకి తేలు వస్తే “చూస్తూ వూరుకుంటారేమిటి? మొగాళ్ల నేనా పిలుచుకురాకూడదా” అందిట భర్తతో! “నాన్నా, నాన్నా, నాపలకనేసి కొడుతోంది చెంబు” అన్నాడు మావాడు. మాఅమ్మాయి ఏడుపు విడవడంలేదు. పిల్లికి గాభరా ఎక్కువైపోతోంది. దానిమనస్సులో ఏమేమి వూహలు పరుగువాచుతున్నాయో గ్రహించడం కష్టం. మగవాళ్లం మేమిద్దరమూ ఇంచకట్టు బిగుంచుకున్నాం. రెండు వేపులా కాసేము.

“పట్టుకో!”
 “పట్టుకో!”

మమ్మల్ని తప్పించుకొని చెంబుము ఖంతోపిల్లి నడవలోకి వెళ్లింది. మేము నడవ లోకివెళ్లేము. “ఈమాటుఅలాకాదోయి, జంబుకానా తీసుకురా” అన్నాను.

జంబుకానా తీసుకు వచ్చి రెండువేపు లాయిద్దరమూ పట్టుకొని దానిమీదఒకమారు కప్పినాము. పిల్లికి కొత్తగాభరా పుట్టింది. చెంబు తీవ్రంగా నేలను వెట్టికొట్టుతోంది. గోళ్లన్నీ బయటకు తీసి బరుకుతోంది.

జంబుకానామీద చేతులువేసి దానిని అదిమిపట్టినాను నేను. మావాడు నెమ్మదిగా జంబుకానాఎత్తుతూ - చెంబు ఒక్కమారు లాగినాడు. చెంబు జారిపోయింది. మళ్ళీ చెంబునెమ్మదిగా పట్టుకుని చుట్టూరా తిప్పి లాగినాడు. లాగి చెంబుతో కూడా ఒక్కమాటు మంచం ఎక్కేడు. పిల్లి ఒక్కగంతువేసి పారిపోయింది. పోయి తల్లితో ఫిర్యాదు చేసింది.

మరునాడు తల్లి పిల్లా మళ్ళీవచ్చారు. మావల్ల ఏమి తప్పు లేదుకదా, అని తల్లి గ్రహించింది కాబోలు, మమ్మల్ని ఏమీ అడగకుండా యిటూ అటూ తిరిగి పోయింది. పోయి పిల్లిపిల్లకు నీతి వ్రుపదేశం చేసివుంటుంది.

“అన్నం లేదని వాళ్లమీద ఫిర్యాదు చేసే బదులు—ఎలకపిల్లల్ని పట్టుకుపోరాదా” అనీ — “పరుపుచుట్టమీద పండుకో నియ్యకపోతే వెచ్చగా వ్రుంటుంది పొయ్యిపెడలో పడుకోకూడదా, గూమాత్రందానికి నాతో ఫిర్యాదు చెయ్యాలా, ఎప్పటికప్పుడు యిలాగ నేను నీతులు చెప్పుతూవుంటేనే ప్రపంచంలో నెగ్గలేకుండావున్నావు. నేను లేకపోతే ఏమి చేద్దావా?” అనీ— “వెధవనంత వచ్చింది ఎంతవరకని సర్దుకురా”ననీ ఏమోమో అనివుంటుంది. బహుశా మమ్మల్నందరినీ అదితిట్టించేమోలని కూడా నా అనుమానం. చెంబువిషయంలో

ఏమి నీతి వుపదేశించిందో తెలియలేదు. ఎంచే తనంటే మరునాటినుంచీ యథాప్రకారం పాల చెంబు నాకడం ఆది ప్రారంభించింది కాని దాని తలమాత్రం మళ్ళీ చెంబులో చిక్కుకోలేదు.

ఇంతకే, యింత అనుభవమైన తరువాత మళ్ళీ, నీతివున్న పిల్లైతే, మాయింటికి రా దనుకున్నాను. ఈ పిల్లి విషయమై నాకు మంచి అభిప్రాయం పోయింది. నీతి లేక పోయాక ఇంక బతకడం ఎందుకు? చెంబుగొడవ తలచుకొని మాయింటికి యిప్పిల్లి రాదుగదా, అనుకుంటూంటే నాకు ఆశాభంగమైంది. పిల్లి మళ్ళీ యింటికి రాకుండా చెయ్యడానికి ఒక ప్రపాయం వందని నాన్నే హితుడుకాడు నాతోరహస్యంగా చెప్పినాడు. జాగ్రత్తగా పిల్లిని పట్టుకొని దానిని ఒక కుండలో పెట్టవలెనట. ఆ కుండమూతి కట్టివెయ్యవలెను. తరవాత జాగ్రత్తగా ఆ కుండను యింటికప్పుమీదకు తీసుక వెళ్లవలెను. ఆ కుండను ఆ కప్పుమీదనుంచి దొర్లించవలెను. కుండదొల్లిదొల్లి ఒక్కమారు రంయిమని కింద బడి ధమ్మమని పగులుతుంది. పిల్లి మళ్ళీ యింటికి రాదు. ఈ ప్రపాయం చాలామంచి దని నాకు తోచింది. ఏమంటారా?—మొదట చీకటి కుండలో కదలలేక మొదలలేక కూచోవడం—తరవాత కుండదొర్లుతూన్నప్పుడు, భూకంపం వచ్చి భూమి అల్లల్లా పోతున్నట్లు గొడవా, శబ్దం, గిరుగిరున కుండలో పిల్లి మంత్రాలూ,—

తరవాత గాలిలోంచి పడడం—ఆలాగ పడేటప్పుడు, శబ్దమూ, దొర్లడం ఆగి, ఒక్కమారు శబ్దంగా, అప్రయత్నంగా, ఎక్కడకో పాతాళలో కానికి పోతూన్నట్లుండడమూ— తరవాత పిడుగు పడ్డట్లు ధామ్మని శబ్దమూ, — కుండ వెంకులూ, చీకటిలోంచి ఒక్కమారు వెల్తురూ— ఈ అనుభవాలన్నిటవల్లా పిల్లికి మతిపోయి తీరుతుంది. మళ్ళీ ఎప్పుడు మాయింట్లో అది కాలుపెట్టదు.

ఈ సలహా ప్రకారం చెయ్యవలె నని నేను తీవ్రంగా ఆలోచిస్తున్నాను. కాని ఏనాటికానాడు, మాయింట్లో పిల్లి పెద్దదై, మమ్మలొందరినీ నిర్లక్ష్యభావంతో చూడడమున్నూ— పట్టుకోబోతే తిరగబడికరవబోవడమున్నూ— చేస్తూవుండడంవల్ల దానిని పట్టుకోవడం మాత్రం చాలా కష్టంగావుంది. పిల్లికి విశ్వాసం లేదు మొత్తంమీద. పుట్టినప్పటినుంచి మాయింట్లో అన్నం తిని బతుకుతూ, మాయింట్లో ఎలకలను తిని పెరుగుతూ, మేము పట్టుకోవాలంటే దొరక్క పోవడంకన్న అ విశ్వాస వేమిటి?

కుక్కపిల్ల అలాగ కాదు. ఎప్పుడు పట్టుకోవాలంటే అప్పుడు దొరుకుతుంది పాపము. ఈ ప్రయోగం కుక్కపిల్లి విషయంలో చేద్దను కాని—కుక్కలనుచూస్తే నాకు కోపముని చెప్పనే చెప్పను మొదట.

(భాతతి - మాసపత్రక - ధి (మ ౨౭, 1924)